

Duurzaam initiatief als leidraad voor beleid

Een participatief onderzoek naar belemmeringen en succesfactoren van duurzame initiatieven

- samenvatting -

Aanleiding

Tijdens 'Duurzame Dinsdag 2021' heeft Staatssecretaris Van Weijenberg toegezegd een onderzoek uit te voeren naar de succesfactoren van en belemmeringen voor de initiatieven uit de 'duurzame dinsdag-koffer'. Dit onderzoek is door het bureau soul.com onder de vlag van het Nationaal MilieuProgramma uitgevoerd.

Method

Het onderzoek had een systemische en participatieve insteek. Het rapport beschrijft de observaties de onderzoekers tijdens gesprekken met initiatiefnemers hebben gedaan. Deze observaties zijn in zogenaamde systeemmappen weergegeven. Op grond van deze observaties komen de opstellers van het rapport tot een aantal conclusies/aanbevelingen, die zich richten op de grondoorzaken die het succes van duurzame initiatieven in de weg staan. Deze aanbevelingen vormen een basis voor verdere gedachtenvorming. De duurzame initiatiefnemers zijn actief betrokken bij dit onderzoek.

Korte inhoud

Door onderzoeken, interviews en gesprekken zijn 11 systeemkaarten opgesteld. De rode draad uit deze verschillende systeemkaarten is dat duurzame initiatieven van een andere aard zijn dan 'conventionele initiatieven'. Waar conventionele initiatieven zich vooral richten op het maken van financiële winst, richten de duurzame initiatieven zich op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Initiatiefnemers lopen daardoor soms tegen drempels aan: het systeem dat uitgaat van een business case past niet bij de duurzame initiatieven. Initiatiefnemers voelen zich geen ondernemer, maar worden wel op die manier behandeld. Dat speelt in het klein: op de manier waarop zij door ambtenaren worden aangesproken en in het groot: initiatiefnemers passen niet in de bestaande systemen, zoals de rechtsvormen die er voor ondernemingen zijn. Het beoordelen van een initiatief op de maatschappelijke waarde is niet vanzelfsprekend, zo stelt het rapport.

Aanbevelingen

Het rapport doet vier aanbevelingen om de impact van duurzame initiatieven te vergroten:

1. Organiseer diepe participatie

Meer contact met duurzame initiatiefnemers zorgt voor beter begrip over wat nodig is. Als de overheid zich in dat contact met initiatiefnemers meer bewust wordt van haar rol kan zij het contact met initiatiefnemers meer omzetten in effectief beleid.

2. Breng meer focus en aandacht naar duurzaam initiatief

Erken het belang en de kracht van het duurzaam initiatief. Zorg ervoor dat duurzame initiatieven zich kunnen ontwikkelen als initiatieven voor duurzame en maatschappelijke waarde-creatie en primair gericht blijven op hun bedoeling: een bijdrage leveren aan het oplossen van de grote opgaven in de samenleving. Onderken dat een duurzaam initiatief geen bedrijf is.

3. Bouw aan een overheid die zich richt op de duurzame samenleving

De overheid heeft een flinke opgave in het verbeteren van de betrouwbaarheid van de overheid. Het is noodzakelijk voor de overheid in brede zin te werken aan langetermijnvisie, opbouwen van kennis en samen integrale verantwoordelijkheid dragen.

4. Zorg voor evenwichtige informatievoorziening vanuit de samenleving

Heb als overheid meer aandacht voor het breed ophalen van informatie. Een gewogen representatie van de informatievoorziening zorgt voor een transparanter proces voor beïnvloeding.